

Dorota Grubba-Thiede
Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku
Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata

Twórczość krytyczna, wydawnicza i kuratorska Danuty Ćwirko-Godyckiej od lat 80. XX wieku do 2015 roku

Danusia Godycka¹. Jedna z ważniejszych postaci krytyki artystycznej lat 80. i 90. Historia sztuki polskiej jest bez niej nieprawdziwa. A przecież nikt jej nie zna. To jedna z licznych zagadek i niezwykłych tajemnic analogowej rzeczywistości ery posthipisowskiej w Polsce. Na zdjęciu ze Zbyskiem Liberą w Gdańsku Oliwie w 1986 roku. Zdjęcie wykonane przed jej drewnianym domkiem – miejscem narodzin wielu miłości i nieposkładanego w jedną logiczną całość świata sztuki lat 80. Była Muzą. Przyciągała do siebie nie tylko artystów. Jej wrodzona nieśmiałość, wypowiedane szeptem zdania, idealizm i uroda przyciągały [. . .]².

Ryszard Ziarkiewicz 29.11.2015.

Czy powstająca wokół pusta przestrzeń zostanie wypełniona nowymi przepisami? Czy twórcze działania będące dotąd przywilejem nielicznych nie będą musiały stać się powszechną praktyką? W obliczu utraty sensów i znaczeń stajemy przed koniecznością odbudowy

¹ Danuta Ćwirko-Godycka urodziła się 13 I 1959. Odeszła przedwcześnie 23 XI 2015, por. Moykowska, Knorowski 2015. W BWA w Sopocie po raz pierwszy zatrudniona została w 1983 roku jako asystentka. Jeszcze w czasie studiów historii sztuki na KUL-u (1977–1983) ukończyła m.in. kursy języka niemieckiego na Uniwersytecie im. Ludwika Maksymiliana w Monachium, ponadto języka angielskiego i francuskiego. Równolegle pracowała w Zbiorach Specjalnych Biblioteki PAN w Gdańsku (1984–1985) i była (do 1987) nauczycielką przedmiotów teoretycznych: w Liceum Plastycznym w Gdyni Orłowie, a także w PWSSP w Gdańsku. W 1992 roku otrzymała w Państwowej Galerii Sztuki w Sopocie (dawniej BWA) stanowisko specjalisty do spraw wydawniczych, kuratora wystaw i rzecznika prasowego. Organizowała też spotkania autorskie, występy performatywne, prelekcje na temat sztuki współczesnej i pokazy filmowe. Redagowała i przygotowywała do druku wydawnictwa PGS i była redaktorką naczelną kwartalnika artystycznego „Sopot Art Newsletter” (wydawanego od 1995 do 1999). Była odpowiedzialna za kontakty z mediami, organizowała konferencje, opracowywała teksty do wystaw, ulotki informacyjne, stale relacjonowała mediom aktualny program PGS.

² Ziarkiewicz 2015.

wszechświata *na własną rękę*, własnymi, zazwyczaj niedoskonałymi amatorskimi metodami³.

Danuta Ćwirko-Godycka, 1992

Niniejszy artykuł przypomina o Danucie Ćwirko-Godyckiej, osobowości kontrkulturowej krytyki artystycznej, historyczce sztuki, autorce wizyjnych, wrażliwych na globalne przemiany interpretacji fenomenów współczesności, redaktorce publikacji, kuratorce wystaw, wieloletniej rzeczniczce prasowej Biura Wystaw Artystycznych / Państwowej Galerii Sztuki w Sopocie, współpracującej z licznymi instytucjami kultury. Była oryginalną komentatorką międzynarodowych wydarzeń, osobowością wspierającą offowe środowiska twórcze, w tym najmłodszą scenę artystyczną, etc. Jej przenikliwy sposób pisanie o sztuce aktualnej należy do oryginalnych osiągnięć krytyki. Po studiach z historii sztuki na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim (1977–1983), którego absolwentami byli m.in. Jerzy Ludwiński czy Urszula Czartoryska, związała się przede wszystkim z trójmiejską sceną artystyczną. Jak wspomina prof. Józef Robakowski, z tego miejsca Danuta Ćwirko-Godycka współpracowała także i z innymi ośrodkami, wprawiając w zakłopotanie pogłębianą wiedzą o współczesności, podobnie jak jej koleżanki z uczelni: Jolanta Ciesielska czy Jolanta Menderowicz⁴. Powodowało to fascynację jej osobowością i gesty zapraszające do kolejnych projektów. Była obecna w kluczowych alternatywnych miejscach, ewoluowała literacko z pozycji osoby wtajemniczonej, uczestniczącej. Np. o offowych strategiach Józefa Robakowskiego pisała:

Jednym z najważniejszych motywów, do których odwołuje się twórca Galerii Wymiany, jest działalność założonej z inicjatywy Katarzyny Kobro i Władysława

³ Ćwirko-Godycka 1992a: 33.

⁴ Robakowski 2015; Ćwirko-Godycka, Robakowski 1990.

Strzezińskiego grupy a.r. z jej wspianą, także prywatną Międzynarodową Kolekcją Sztuki Nowoczesnej (przekazaną z czasem do Muzeum Sztuki w Łodzi). „Były to wzorce, z których czerpałem, gwarantujące, że zgromadzone dzieła i myśl alternatywna mogły przetrwać w każdych warunkach, bez względu na sytuację polityczną w kraju. [...] Podobne miejsca znaleźliśmy za granicą. Świetnie działała np. galeria Kontakt w Antwerpii [...]” [i. in.]. [...] Galeria Wymiany jest w najlepszym tego słowa znaczeniu zaprzeczeniem zasadom komercyjnego zbieractwa czy też instytucjonalizowanego obiegu sztuki. Jest manifestacją tak ważnej [...] idei nieskrępowanej aktywności twórczej i swobodnej wymiany myśli⁵.

Ćwirko-Godycka od 1985 roku brała udział w sympozjach i spotkaniach poświęconych sztuce najnowszej, analizowała istotne wydarzenia. Były to m.in.: *Nieme Kino* (Łódź 1985), *Czas obecny – historia opowiadana* (Sopot 1990), międzynarodowe wystawy i akcje w otwartych przestrzeniach: *Konstrukcja w procesie* (Łódź 1990; Bydgoszcz 2000), *Projekty Ars Baltica*, m.in. *Projekt Wyspa* (1992), *Festiwal Videofest* (Berlin 1995), problemowa ekspozycja *Kobieta o kobiecie* (Bielsko-Biała, 1998), *Festiwal WRO* (w latach 1995–1999), *Spotkania Ars Baltica* (Szczecin 1999 i 2004), *Zamek wyobraźni* (festiwal performanses w Słupsku i Gdańsku w 2000), zbiorowe problemowe wystawy *Oikos* (Bydgoszcz 1999–2003)⁶. Zorganizowała m.in. sopocką edycję międzynarodowej prezentacji sztuki performance *Nowe Twarze Sztuki Azji* (1999), zrealizowanej wcześniej także w Lublinie i Warszawie. W uznaniu dla jej wiedzy i intuicji otrzymywała liczne nowe propozycje, by przywołać Mariusza Knorowskiego, który proponował jej kuratorstwo wystawy sztuki współczesnej w Japonii, a od 2000 roku, z pozycji dyrektora artystycznego Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku, zapraszał ją na łamy „Kwartalnika Rzeźby Orońsko”⁷. Obok unikatowych umiejętności interpretowania i imponującej wiedzy Danuta Ćwirko-Godycka ujawniała trudną cechę – introwertyczność i jakby świadome wycofanie, które wiązało się z intuicyjnymi bezinteresownymi działaniami na rzecz konkrkulturowych środowisk, zarazem niezabieranie w nich centralnej, widocznej pozycji.

⁵ Ćwirko-Godycka 2004: 10–13.

⁶ Ćwirko-Godycka Arch. F. Ćwirko.

⁷ M.in.: Ćwirko-Godycka 2004a: 10–13; Ćwirko-Godycka 2004b: 10–13; Ćwirko-Godycka 2007: 30–32; Ćwirko-Godycka 2010: 6–9.

Była mamą Niki, Flory (Weroniki) oraz najmłodszego Janka i mimo licznych obowiązków otaczała je uważną troską, inspirowała do zdobywania pogłębionej wiedzy o kulturze, do rozwoju artystycznego, co owocuje do dziś w poetyckich i muzycznych działaniach całej trójki. Godycka pojawiała się na wernisażach w asyście swoich podobnych do niej małych dzieci – Niki i Janka, jakby wywiedzionych z tonda *Magnificat* Botticellego. Przy dworcu w Gdańsku Oliwie latami można było widzieć, jak podążają z gitarami do szkół muzycznych. Ta wrażliwość na kształtowanie osobowości i rozbudzanie pasji może wyjaśniać pewne zaskakujące decyzje, o których wzmiankuje Mariusz Knorowski:

W przeszłości (1996) ja byłem w Japonii, a Danusia pracowała w PGS. Przedstawiłem jej propozycję bycia kuratorem wystawy polskiej sztuki współczesnej w Toyama. Przekierowała mnie do Moniki Szewczyk z Arsenалу w Białymstoku, nie chciała brać w tym udziału. W końcu tę wystawę zrobił Lech Karwowski (wówczas dyrektor artystyczny w CRP) razem ze mną. Wiemy, że to trochę wynikało z jej natury⁸.

Kropla

W 2020 roku. Flora Ćwirko i jej brat Jan Maurycy Adamski, współtworząc projekt Marka Rogulskiego pt. *Wetware: proliferacja i przecucie*, podkreślali, iż ich mama, Danuta Ćwirko-Godycka – jak kropla – ożywiła myślą liczne społeczności artystyczne⁹. W życiu i pracach teoretyczno-badawczych Ćwirko-Godycka reprezentowała afirmatywną perspektywę, pozwalającą przybliżyć odbiorcom trudne zagadnienia przemian sztuki, szczególnie konkrkulturowej, transawangardowej, postmodernistycznej i posthumanistycznej. Zarazem jakby akuszerowała transgresji, wyczulona na jej najmniejsze niuanse. W 1992 roku w dedykowanym Katarzynie Kozyrze eseju *Zabawa w niejednoznaczność* wskazywała m.in. na dojrzałość decyzji tej bardzo młodej jeszcze wtedy artystki. Ćwirko Godycka pisała m.in.:

[...] jedenaście [*Polaroidów*] [...] mimo pozornej oszczędności warstwy wizualnej mieni się niezwykle bogactwem kumulujących się znaczeń, sensów i przeróżnych kontekstów. [...] kreacja modelu przywołuje skojarzenia ze wszystkimi prawie postaciami heroicznymi młodzińców [...]. Obiekt wciela się w postać

⁸ Knorowski 2016.

⁹ Ćwirko, Adamski 2020.

Apollina, Dionizosa, Atlasa, Adonisa. [...] może symbolizować postacie biblijne [...]. Świat judeochrześcijański wypierają z kolei energie szamańskie, wibracje bliżej nierozpoznanych pierwotnych kultów, rytualnych tańców. [...] To jednak nie wszystko. Fotografie Kozyry korzeniami tkwią w sztuce najnowszej i do niej całkowicie należą. Nasuwają się skojarzenia z twórczością [...] m.in. Roberta Mapplethorpe'a. Prace tego okrytego skandalizującą sławą artysty znajdują się jednak niemal na przeciwległym biegunie twórczych poszukiwań i motywacji. [...] perwersyjne i brutalne niczym sama esencja współczesności. [...] Anielskie *Polaroidy* pozabawione są tego rodzaju dosłowności. Trudno zarzucić im perwersję mimo iż mnóstwo w nich dwuznaczności i wyrafinowania¹⁰.

Krytyczka sztuki „wędrowała” po osiach czasu i warstwach kulturowych, łącząc namysł nad zmiennymi kliszami, ikonosferami, osobowościami sztuki oraz humanistyki. Jej interpretacje wskazywały na wrażliwość ekologiczną, także na jej opór wobec hegemonii kulturowej, wynikający ze świadomości przemocy, jaką przyniosły światu kolonizacje. Bardzo wczesnie miała inklinacje do wspierania postaw feministycznych czy homoerotycznych. Flora Ćwirko podkreśla, iż mama rysowała dla siebie, także fotografowała sytuacje odbiorców względem sztuki, jak w przypadku efemerycznej instalacji z puchu pałek wodnych Krzysztofa Malca z cyklu *SILENCE* [1992], o którym też pisała:

Postępuje się materiałem niezwykłym [...] Miliony małych nasionek mówią wiele o nieskończoności, o budowie wszechświata, o składającym się z drobnych cząsteczek *continuum* materii. Delikatna substancja pyłku przypomina o kruchości życia na Ziemi, o naturze pozornie niezniszczalnej, a jednak zagrożonej unicestwieniem i domagającej się ochrony¹¹.

Danuta Ćwirko-Godycka w eseju do współtworzonej przez Katarzynę Kozyrę, Jacka Staniszewskiego i m.in. Krzysztofa Malca wystawy pt. „Perseweracja mistyczna i róża” (1992), obok legendarnego tekstu Patty Smith *People Have the Power*, przywołała m.in. narrację Aldony Jawłowskiej, definiującej kulturę postmodernistyczną jako afirmatywną, ponieważ:

[...] nie buduje żadnej ideologii. Nie opowiada się po którejś stronie, nie stawia sobie zbyt ambitnych celów. ... Nie lubi tego, co wielkie, narzucające swój nieodparty autorytet. Ważne są dla niej [...] także autentyczne poszanowanie praw i odmienności wszystkich *innych* oraz ulepszenie własnego otoczenia w małej lokalnej skali¹².

W kontekście wystawy „Perseweracja mistyczna i róża” Godycka pisała także:

[...] nikt nie wymaga od artystów (na szczęście) formułowania określonego światopoglądu. Wydaje się charakterystyczne dla naszych czasów zaakceptowanie sprzeczności, rozpad spójnego widzenia świata. To wszystko nie stawia nas jednak na krawędzi katastrofy. Zmęczyły nas rozważania na temat bliskości końca świata czy też nieuchronności wybuchu wielkiej wojny. [...] Nie wydaje mi się jednak, by słusznym było oddawanie wszystkich decyzji w ręce specjalistów; mędrcy rzadko czują się zobowiązani do wypowiedzania się w imieniu większości¹³.

Warsztat intelektualny badaczki pozwalał jej tworzyć metafory, broniące racji bytu działań przejściowych, w tym performances „ofiarniczych” — jak u Zbigniewa Warpechowskiego, którego twórczość uznawała za nadal zbyt mało docenioną. Dzięki jej wskazaniom, reprezentację dokonania Warpechowskiego włączono w 2005 roku do ogromnej wystawy pt. „Pamięć i uczestnictwo” w Muzeum Narodowym w Gdańsku — Oddziale Sztuki Współczesnej¹⁴, której była kuratorką (wraz z Grażyną Szcześniak). Autorsko wyczuwała wartości w sztuce, kierowała swoją uwagę w stronę postaw jeszcze nieopisanych, była m.in. pełna uznania dla eksperymentów postkonceptualnych i multimedialnych Witosława Czerwonki oraz kręgu jego podopiecznych, tworzących od połowy lat 80. XX wieku w prowadzonej przez niego, pozauczelnianej „Nieistniejącej Pracowni PI”. Kontynuowała wsparcie młodej sztuki, gdy Pracownia Intermedialna stała się oficjalną częścią gdańskiej PWSSP [dzisiejszej ASP]¹⁵. Problematyzowała w tekstach również m.in. body art, performances włączające działania kontestatorskie, przekraczające tabu społeczne. Warto przywołać jej obecność wśród społeczności gdańskiej galerii Delikatesy Avantgarde (od 1993)

¹² Ćwirko-Godycka 1992a: 33.

¹³ Ćwirko-Godycka 1992a: 33. Por. też: Lipnicki, Grubba 2016: 432–433.

¹⁴ *Pamięć i uczestnictwo* 2005.

¹⁵ *Medium jako medium* 2001.

¹⁰ Ćwirko-Godycka 1992b: 44–45.

¹¹ Ćwirko-Godycka 1992c: 65.

– i jej założyciela Roberta Knutha – kontrkulturowego artysty, działającego wcześniej m.in. w Düsseldorfie. Ugrupowanie Delikatesy Awantgarde współtworzyli m.in. Anna Szajna, Wojtek Sosnowski, Ireneusz Tybel, Norbert Walczak, Jerzy Mazoll & Arhythmic Orchestra, Anna Baumgart¹⁶. W organizowanych od przełomu 1993 i 1994 roku przez Knutha zdarzeniach, które ujmowała w narracjach Danuta Ćwirko-Godycka, wystąpili w Gdańsku (i Düsseldorfie) artyści z wielu miejsc świata, m.in. Harald Naegeli (Szwajcaria), Magdalena Jetelova (Niemcy), Allen Ginsberg (USA), Jenny Holzer (USA), Pavel Schmidt (Szwajcaria), Roland Topor (Francja), Roman Cieśliewicz, Marek Rogulski, Wojtek Sosnowski, Gula Ramani, Magdalena Woźniak, Piotr Wyrzykowski¹⁷. Godycka pisała:

Knuth zorganizował w Gdańsku [. . .] wystawy [. . .] europejskich artystów, którzy podejmując z miejscowymi młodymi twórcami wspólne działania (realizowane na terenie galerii, ale też w ramach prowadzonej przez niego w PWSSP gościnnej Pracowni 301), wywołali [. . .] niezwykle ożywienie wokół zagadnień nowej sztuki. Jednym z pierwszych [. . .] było spotkanie pod hasłem *Przeciw przemocy*. Swoje prace pokazali wówczas tacy artyści, jak Jenny Holzer, Rudigier T. Wich, Robert Knuth, Sylwester Kiełek i Wojtek Sosnowski. [. . .] Była to manifestacja przekonań politycznych (i filozoficznych), pełne zaangażowania wypowiedzi skierowane przeciw nietolerancji i przemocy. [. . .] Znaczne poruszenie spowodowały wystąpienia Hilmara Boehle, zaliczanego do najwybitniejszych spośród młodszego pokolenia artystów niemieckich. [. . .] W kwietniu 1994 r. pojawił się w Delikatesach Harald Naegeli, słynny sprayer z Zurychu, podziwiany przez Beuysa, inicjator współczesnych zaangażowanych graffiti [. . .]. Ten całkowicie niezależny artysta [. . .] powiedział: „Trzeba rozpoznać rzeczywistość i sformułować na nią odpowiedź – dzieło sztuki. Tradycja jest zawsze formą przemocy. Tak naprawdę w ludzkiej naturze nie leży wierność tradycji, temu, co jest, lecz kreatywność”¹⁸.

Danuta Ćwirko-Godycka w pogłębiony sposób interpretowała tzw. inne media, tworząc autorsko pierwsze

i nieoczywiste konstelacje osobowości sztuki, wydobywając na światło dzienne zapoznanych artystów laboratoryjnych¹⁹.

Sięgała po autorytety, jak Aldona Jawłowska, autorka wpływowych książek (m.in. *Drogi kontrkultury*)²⁰, czy Zygmunt Bauman. Interesowała się nie tylko literaturą, filmem, teatrem współczesnym czy muzyką jazzową oraz eksperymentalną, ale i buddyzmem, zen, filozofią Dalekiego Wschodu, czym przyciągała do siebie grono zagranicznych artystów, by wzmiankować Beata Pressera – uznanego szwajcarskiego fotografa z kręgu Klausowi Kińskiego i Wenera Herzoga²¹.

Anna Zelmańska-Lipnicka 29 listopada 2015 roku w reakcji na wiadomość o jej odejściu pisała:

Zdążyłam być z Nią i Robertem Kają, i Dorotą Grubbą w Pracowni Franciszka Duszerki [w 2013], miała napisać tekst do monografii, której byłam współredaktorką. Brakuje Jej w gdańskiej krytyce sztuki, która jest monolityczna i zbyt mało wszechstronna, często zamawiana²².

W 1999 roku w instalacjach transhumanistycznych Marka Targońskiego wskazywała na niemal intymny charakter jego wypowiedzi, mimo iż wyływały z „refleksji poświęconych problemom współczesności, rzeczywistości społecznej, przygodom młodej, niespokojnie kształtującej się demokracji”²³.

Jej przenikliwe i niemal szeptem wypowiedziane zdania zwróciły moją uwagę na początku lat 90., gdy jako adeptka Liceum Plastycznego w Gdyni Orłowo wędrowałam z moją siostrą Mają do radykalnego, progresywnego miejsca, jakim stała się Państwowa Galeria Sztuki, przekształcona przez jej ówczesnego dyrektora Ryszarda Ziarkiewicza z wcześniejszego BWA. Wraz z Witosławem Czerwonką – który wykonywał dokumentacje filmowe wydarzeń, Ćwirko-Godycka uczestniczyła w tym intensywnym czasie, wspierając także projekty kolejnych dyrektorów: Krzysztofa Stanisławskiego – i zaproszoną do Sopotu w 1996 wielką wystawę Josefa Beuysa

¹⁹ Ćwirko-Godycka 2005: 212–235.

²⁰ W 1975 ukazała się w Polsce słynna książka Aldony Jawłowskiej pt. *Drogi kontrkultury*, broniąca anarchistycznych i postulujących pokój działań młodego pokolenia, walczącego z rasizmem i niesprawiedliwością, z jaką spotykały się najczęściej słabsze ekonomicznie grupy społeczne. Jawłowska przywołała antysystemowe działania sytuacjonistów, szczególnie w USA, syntetycznie przedstawiła także „Ruch Wyzwolenia Kobiet” i m.in. teatr *guerilla* czy „Utopie wywiedzione z naukowych analiz rzeczywistości społecznej”. Zagadnienia kontrkultury autorka wplatała i rozwijała również w wielu kolejnych pracach badawczych. Jawłowska 1975 i m.in. Jawłowska 1991.

²¹ Presser 2016.

²² Zelmańska-Lipnicka 2015.

²³ Ćwirko-Godycka 1999a.

¹⁶ Ćwirko-Godycka 1999b: 54–57.

¹⁷ Ćwirko-Godycka, Knuth 1996: 43.

¹⁸ Ćwirko-Godycka 2005: 212–235.

Il. 1. Danuta Ćwirko-Godycka w filmie Witosława Czerwonki, 1996, projekcja obok plakatu Jacka Staniszewskiego do wystawy Josepha Beuysa w PGS w Sopocie w 1996. Fot. fragment wystawy „Medytacje Fibonacciego + Sztruksowy zając wobec Katarzyny Kobro”, Muzeum Współczesne, Wrocław 2019, fot. D. Grubba

Il. 2. Danuta Ćwirko-Godycka i Zbigniew Libera przed jej domem, 1986, Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie

„Rysunki, obiekty, litografie” [kurator Götz Adriani], a następnie Zbigniewa Buskiego [dyrektora od 1999]²⁴. W rozmowie z Adrianem podkreślała:

Mówiąc o Beuysie, bardzo często podkreśla się pewne elementy jego biografii, na przykład fakt zestrzelenia jego samolotu w czasie wojny i uratowanie go przed zamknięciem przez wędrownych Tatarów. [...] W twórczości Beuysa odnaleźć można różnorodne odniesienia do licznych, nie tylko europejskich, wątków kulturowych. Można też chyba mówić o jego dążeniu do wprowadzenia radykalnych zmian w życiu społecznym²⁵.

Kolejne moje bezpośrednie wspomnienia Danuty Ćwirko-Godyckiej dotyczą 2002 roku i przygotowanej przeze mnie w Państwowej Galerii Sztuki wystawy dedykowanej wybitnemu współczesnemu rzeźbiarzowi: „Stanisław Horno-Popławski (1902–1997). Droga sztuki – sztuka drogi” na kanwie mojej pracy magisterskiej pt. *Życie i twórczość Stanisława Horno-Popławskiego w kontekście sztuki XX w.*, którą napisałam pod kierunkiem profesora Jerzego Malinowskiego na Wydziale Sztuk Pięknych UMK w Toruniu²⁶. W dniu wernisażu wśród 55 zaaranżowanych przeze mnie z udziałem Emilii Grubby, Miłosza Thiede i Marii Zgirskiej kamiennych – monumentalnych i kameralnych – rzeźb Horno przechadzała się poetycko Danuta Ćwirko-Godycka (jako rzeczniczka prasowa PGS w Sopocie). Filmowana przez Bożenę Olechnowicz, redaktorkę TVP Gdańsk, przekazywała jej uwagi o sensie rzeźb tego uznanego artysty. Przez długie lata powadziła i współtworzyła wszystkie konferencje prasowe tej instytucji.

O jej wyjątkowej wrażliwości i wręcz prefiguracyjnym odczuciu współczesności wspominają liczne osoby, które miały bezpośredni z nią kontakt, jak wzmiankowany już Józef Robakowski, czy Marek Targoński, Mariusz Knorowski i Maria Moykowska, Krystyna Bielecka, Barbara Konopka, Izabella Gustowska, Wojtek Sosnowski, Marek Rogulski, Andrzej Awsiej i Joanna Kabala, Robert Knuth, Anna Królikiewicz, Mikołaj Robert Jurkowski, Marta Branicka, Anna Baumgart, Robert Kaja, Aneta Szyłak, Jacek Staniszewski, Krzysztof Leon Dziemaszkiewicz, Zbigniew Libera i inni. Osobowością poezji współczesnej będącej blisko krytyczki jest Małgorzata

Skałbiana, która podkreśla rolę jej drewnianego domu w Gdańsku Oliwie przy ul. Bora-Komorowskiego jako miejsca spotkań ważnego dla środowiska sztuki, które odgrywało rolę zbliżoną np. do łódzkiego Strychu. Danuta Godycka już od czasów studiów pomieszkiwała w rodzinnym XIX-wiecznym domostwie, podczas gdy jej mama żyła w Łodzi, także jej rodzzeństwo, natomiast ojciec – Tadeusz Ćwirko Godycki, był profesorem na Politechnice Gdańskiej, a mąż – Zbigniew Adamski do dziś jest muzykiem alternatywnym. Jolanta Ciesielska wspominała:

Sierpień 1981 roku spędziłam pod Stocznia, także w przytulnym domku z ogródkiem mojej przyjaciółki z liceum, młodej historyczki sztuki Danuty Ćwirko-Godyckiej (i gdzie w późniejszym okresie naszej znajomości zawsze otrzymywaliśmy wsparcie i gościnę)²⁷.

Małgorzata Skałbiana w grudniu 2015 roku pisała:

Myślę również o uczciwym tekście jakiegoś historyka sztuki, który będzie potrafił skorzystać [...] z materiałów w celu stworzenia dokumentu naukowego, traktującego Dankę jako ważnego teoretyka sztuki współczesnej²⁸.

Rok 2016 przyniósł Małgorzacie Skałbiani sukces, wydała świetnie przyjęty przez recenzentów tomik poezji pt. *Ćwirko* – jako hommage dla nieocenionej badaczki²⁹.

Ważną i wartą przypomnienia platformą wymiany myśli artystycznej i współpracy było zainicjowane przez Danutę Ćwirko-Godycką w 1995 roku pismo artystyczne „Sopot Art Newsletter”, do którego jako redaktorka prowadząca załączała każdorazowo kupon na bezpłatną reklamę wydarzeń organizowanych przez czytelników. Ustanawiała tym przeciwległy biegun do zacieśniających się związków ruchów: wydawniczego z biznesowym. Zaproszenie do „Sopot Art Newsletter” przyjęła znacząca liczba reprezentantów opiniotwórczych środowisk twórczych. Obok przenikliwych wywiadów samej Danuty Ćwirko-Godyckiej oraz jej artykułów krytycznych, by wzmiankować *VIDEOFEST, BERLIN '96*³⁰, na łamach „Sopot Art Newsletter” ukazały się teksty plejady krytyków sztuki, w większości do dziś aktywnie działających. Byli to

²⁴ *Bible art : Marc Chagall*, 2002.

²⁵ Ćwirko-Godycka, Adriani 1997a.

²⁶ Grubba 2002.

²⁷ Ciesielska 2016: 13.

²⁸ Skałbiana 2015.

²⁹ Skałbiana 2016.

³⁰ Ćwirko-Godycka 1996: 22–25.

m.in.: Mariusz Knorowski³¹, Eulalia Domanowska³², Jolanta Ciesielska³³, Krzysztof Stanisławski, Małgorzata Lisiewicz, Anna Maria Leśniewska, Grażyna Tomaszewska-Sobko, Anda Rottenberg, Krzysztof Jurecki, Marek Świca, Jerzy Truszkowski, Jan Stanisław Wojciechowski, Władysław Kazimierzczak, Paweł Leszkowicz, Edward A. Dormer, Krzysztof Wróblewski i m.in. Gotz Adriani – monografista Josepha Beuysa.

Ćwirko-Godycka pisała cyklicznie do „Kwartalnika Nowej Sztuki EXIT”, przyjmując zaproszenie Jacka Werbanowskiego – wydawcy i redaktora warszawskiego periodyku oraz kuratora warszawskiej Galerii Promocyjnej³⁴. Publikowała także w „Obiegu” wydawanym przez CSW Zamek Ujazdowski w Warszawie i m.in. w „Art & Business”, współpracowała z „Magazynem Sztuki” Ryszarda Ziarkiewicza, z redaktorką Urszulą Makówką³⁵.

Dzięki życzliwości Flory Ćwirko i Jana Maurycego Adamskiego – z którymi udaje mi się utrzymywać twórczy kontakt, dowiedziałam się o obszernych archiwach z tekstami Ich Mamy, a także o licznych nagraniach rozmów badaczki z plejadą osobowości sztuki najnowszej. Chcę Im podziękować za wszystkie rozmowy i przekazane materiały. Chciałabym też odnieść się do kwestii idei wystawy „Ekspresja lat 80.,” która była według mojej interpretacji treści rozmowy z Danutą Ćwirko-Godycką – jej postulatem, złożonym do kierownictwa BWA w Sopocie. Wskazywałoby to, iż ideę tej głośnej i pokoleniowej ekspozycji powierzono nowo mianowanemu dyrektorowi – Ryszardowi Ziarkiewiczowi, bez wskazania autorki pierwotnej idei. Ćwirko-Godycka z właściwą sobie subtelnością o to autorstwo zamysłu kuratorskiego się nie upomniała. Wątek ten chciałabym podjąć w kolejnym tekście wynikającym z rozmowy z cenionym alternatywnym i zasłużonym dla offowej sceny artystycznej teoretykiem i komisarzem licznych wystaw Ryszardem Ziarkiewiczem, który włożył wiele wysiłku w organizację wystawy „Ekspresja lat 80.,” odwiedzając twórców w odległych miastach³⁶.

W 2018 roku w Teatrze Nowym w Łodzi, w projekcie okrągłego stołu kobiet Anny Baumgart pt. *Sprawa kobieca*

w *Polisce 2018 (10 IX)*, została przyjęta pod głosowanie propozycja nazwy ulicy imieniem Danuty Ćwirko-Godyckiej jako osobowości oddziałującej w sposób znaczący na kulturę, wywodzącej się z Łodzi – obok licznych kandydatek, m.in. Jolanty Ciesielskiej, Małgorzaty Skałbani, Aliny Szapocznikow, Urszuli Czartoryskiej i wielu innych kobiet działaczek na różnorodnych polach aktywności intelektualnej, artystycznej, społecznej³⁷. Wcześniej, w 2016 roku, w Instytucie Kultury Miejskiej w Gdańsku odbyło się spotkanie dedykowane pamięci Danuty Ćwirko-Godyckiej i Witosława Czerwonki pt. „[...] być sondą zapuszczoną w bezimienne”. Pisałam wtedy:

Tytuł spotkania przylega do filozofii życia i sztuki wybitnych osobowości kultury niezależnej przedwcześnie zmarłych w minionym roku: historyczki sztuki Danuty Ćwirko-Godyckiej oraz artysty i pedagoga prof. Witosława Czerwonki (wykładającego w gdańskiej uczelni artystycznej od 1973 do 2015 r.). Motto odnosi się do słów, które wypowiedział Bruno Schultz: „Gdyby sztuka miała tylko potwierdzać, co skądinąd już zostało ustalone – byłaby niepotrzebna. Jej rolą jest być sondą zapuszczoną w bezimienne. Artysta jest aparatem rejestrującym procesy zachodzące w głębi, gdzie tworzą się wartości³⁸.”

Autorka tekstu pragnie podziękować Dzieciom Danuty Ćwirko-Godyckiej – Nice, Florze Ćwirko i Janowi za spotkania, kontakty oraz materiały udostępnione z Ich Archiwum.

Bibliografia

- Araszkievicz 2019 = Agata Araszkievicz, OKRĄGŁY STÓŁ KOBIEC. O interwencji Anny Baumgart *Sprawa kobieca w Polsce 2018*, „Nowa Orgia Myśli” 2019 (5.06.), <http://nowaorgiamysli.pl/index.php/2019/06/05/okragly-stol-kobiet/> [dostęp: 19.07.2021]
- Bible art : Marc Chagall*, 2002 = np. *Bible art : Marc Chagall, Salvador Dalí, Otto Dix, Gustave Doré, Gottfried Engelmann*, red. Przemysław Paszkowski, Danuta Ćwirko-Godycka; tłum. Izabela Miklewicz, Państwowa Galeria Sztuki w Sopocie, Poznań, Centrum Kultury Zamek 2002
- Ciesielska 1996 = Jolanta Ciesielska, *Surrealiści polscy? Fikcja i realność*, „Sopot Art Newsletter” 1996, 1–4: 16–17 (wyd. Państwowa Galeria Sztuki, Sopot)

³¹ Knorowski 1996 : 25–27.

³² Domanowska 1996: 34–35; Domanowska 1997: 29–30.

³³ Ciesielska 1996: 16–17.

³⁴ M.in. jej artykuł o Jacku Staniszewskim, czy esej o alternatywnym środowisku Trójmiasta, pt. *Wyspa*, Ćwirko-Godycka 1991: 234–237. Por. też: Ćwirko-Godycka, Robakowski 1990; Ćwirko-Godycka 1995c; Ćwirko-Godycka 1999c i d; Ćwirko-Godycka 2000b; Ćwirko-Godycka 2002a/b/c.

³⁵ Ćwirko-Godycka, Rogulski 1992.

³⁶ *Ekspresja lat 80.* 1986/1990.

³⁷ Araszkievicz 2019.

³⁸ Grubba-Thiede 2016.

- Ciesielska 2016 = Jolanta Ciesielska, *Witostaw Czerwonka. Luźne strzępki*, katalog wystawy, red. J. Ciesielska, Akademia Sztuk Pięknych i Galeria Pionowa, Gdańsk 2016: 13
- Ćwirko, Adamski 2020 = Flora Ćwirko + Jan Maurycy Adamski, w: „WETWARE: PROLIFERACJA I PRZECZUCIE”. Marcin Bożek, Marta Branicka, Flora Ćwirko + Jan Maurycy Adamski, Jowan Czerkas, Urszula Dulewicz, Dorota Grubba Thiede + Danuta Ćwirko Godycka, Tomasz Kopcewicz, Marta Koniarska, Maria Krupa, Monika Krygier + Stefan Krygier + Włodzimierz Pietrzyk, Przemysław Kryszk, Ryszard Ługowski, Krzysztof Malec, Anna Malinowska, Andrzej Egon Fietke Miastkowski, Piotr Tadeusz Mosur, Mateusz Pęk, Katarzyna Podpora, Marek Rogulski, Magdalena Rosman, Patryk Różycki, Wojtek Sosnowski, Urszula Ślíz, Xenia Uranova, Marcelo Zammenhoff, Sofia Żezmer, Instytut Cybernetyki Sztuki, kurator Marek Rogulski, współpraca Dorota Grubba-Thiede, Gdańsk 2020, <https://zbrojowniasztuki.pl/wydarzenia/archiwum/wetware-proliferaacja-i-przeczenie>, 2824
- Ćwirko-Godycka, Robakowski 1990 = Danuta Ćwirko-Godycka, *Być z Józefem Robakowskim*, „Kwartalnik Nowej Sztuki EXIT” 1990, 3
- Ćwirko-Godycka 1991 = Danuta Ćwirko-Godycka, *Wyspa*, „Exit” 1991, 6: 234–237
- Ćwirko-Godycka, Rogulski 1992 = Danuta Ćwirko-Godycka, Marek Rogulski, *O Galerii C14 rozmawiają... „Obieg”* 1992, 4–5
- Ćwirko-Godycka 1992a = Danuta Ćwirko-Godycka, *Persewacja mistyczna i róża – impresje / Mystical Perseveration & a Rose – impressions*, w: *Persewacja mistyczna i róża / Mystical Perseveration & a Rose* [Barbara Konopka/ Katarzyna Kozyra / Tilman Küntzel / Zbigniew Libera / Krzysztof Malec / Jacek Markiewicz / Robert Rumas / Jacek Staniszewski / Roman Stańczak], red. Ryszard Ziarkiewicz, Urszula Makówka, Marzena Guzowska, teksty: Danuta Ćwirko-Godycka, Ryszard Ziarkiewicz, Jerzy Truszkowski, kurator: Ryszard Ziarkiewicz, proj. graficzny: Jacek Staniszewski, PGS Sopot 1992: 33
- Ćwirko-Godycka 1992b = Danuta Ćwirko-Godycka, Katarzyna Kozyra. *Zabawa w niejednoznaczność*, w: *Persewacja mistyczna i róża – impresje / Mystical Perseveration & a Rose – impressions*, w: *Persewacja mistyczna i róża / Mystical Perseveration & a Rose*, PGS Sopot 1992: 44–45
- Ćwirko-Godycka 1992c = Danuta Ćwirko-Godycka, Krzysztof Malec – *działania z naturą / In the Field of Nature*, w: *Persewacja mistyczna i róża – impresje / Mystical Perseveration & a Rose – impressions*, w: *Persewacja mistyczna i róża / Mystical Perseveration & a Rose*, PGS Sopot 1992: 65
- Ćwirko-Godycka, Frączkiewicz 1995a = Godycka Danuta, *Człowiek i Żelazo. Rozmowa z Zbigniewem Frączkiewiczem*, „Sopot Art Newsletter” 1995, 4, 5, 6
- Ćwirko-Godycka, Dormer 1995b = Godycka Danuta, *Pod powierzchnią teraźniejszości. Z Edwardem A. Dormerem rozmawia Danuta Godycka*, „Sopot Art Newsletter” 1995, 4, 5, 6
- Ćwirko-Godycka 1995c = Godycka Danuta, *Impulsy życia: „Światłosfery” Andrzeja Syski*, „Exit: nowa sztuka w Polsce” 1995, 4: 1092
- Ćwirko-Godycka 1996 = Danuta Ćwirko-Godycka, *Videofest, Berlin '96*, „Sopot Art Newsletter” 1996, 1–4, Państwowa Galeria Sztuki, Sopot 1996: 22–25
- Ćwirko-Godycka, Adriani 1997a = Danuta Ćwirko-Godycka, Götz Adriani, *Rozmowa o wystawie Josepha Beuysa „Rysunki, obiekty, litografie” w PGS, IX-X 1996, Videofest, Berlin '96*, „Sopot Art Newsletter” 1997, 1/2
- Ćwirko-Godycka 1999 = Danuta Ćwirko-Godycka, *Procesy i transcendencje*, w: Marek Targoński, katalog wystawy, red. Monika Szewczyk, Galeria Arsenał, Białystok 1999
- Ćwirko-Godycka 1999a = Danuta Ćwirko-Godycka, *Procesy i transcendencje*, w: Marek Targoński, katalog wystawy, red. Monika Szewczyk, Galeria Arsenał, Białystok 1999
- Ćwirko-Godycka 1999b = Danuta Ćwirko-Godycka, *Delikatesy Avantgarde – galeria otwarta Roberta Knutha* (tekst z 1999), w: *Sezon kolorowych ścian*, red. Elżbieta Pękała, NCK Gdańsk 2017: 54–57
- Ćwirko-Godycka 1999d = Danuta Godycka, *Public Relations*, „Exit: nowa sztuka w Polsce” 1999, 3: 1988–1989
- Ćwirko-Godycka 1999c = Danuta Godycka, *Sztuka Nowa – warsztaty multimedialne*, „Exit: nowa sztuka w Polsce” 1999, 3
- Ćwirko-Godycka 2000b = Danuta Godycka, *Obrazy pojmane*, tłum. Ludwik Wiewiórkowski, „Exit: nowa sztuka w Polsce” 2000, 1: 2124–2127.
- Ćwirko-Godycka 2001 = Danuta Godycka, *Miłość / Love*, w: Anna Królikiewicz. *Miłość*, kat. wystawy, red. I. Makówka, tłum. Małgorzata Kmbierowicz, Państwowa Galeria Sztuki, Sopot 2001
- Ćwirko-Godycka 2002a = Danuta Godycka, *Ile można być*, „Exit: nowa sztuka w Polsce” 2002, 1: 2576–2579
- Ćwirko-Godycka 2002b = Danuta Godycka, *Kto się boi Galerii „Wyspa”?*, Grzegorz Klaman, rozm. Godycka Danuta, „Exit: nowa sztuka w Polsce” 2002, 2: 2648–2654
- Ćwirko-Godycka 2002c = Danuta Godycka, *City Transformers*, tłum. Małgorzata Korolko-Zipper, „Exit: nowa sztuka w Polsce” 2002, 4: 2836–2839
- Ćwirko-Godycka 2004 = Danuta Godycka, *Multimedialna kolekcja Józefa Robakowskiego*, „Kwartalnik Rzeźby Orońsko” 2004, 3: 10–13
- Ćwirko-Godycka 2004a = Danuta Godycka, *Zły znak – dobry znak: o orońskiej wystawie Roberta Kai*, „Kwartalnik Rzeźby Orońsko” 2004, 1/2: 10–13
- Ćwirko-Godycka 2005 = Danuta Ćwirko-Godycka *INNE MEDIA*, w: *Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku 1945–2005. Tradycja i współczesność*, praca zbiorowa, red. Wojciech Zmorzyński, Muzeum Narodowe w Gdańsku, 2005: 212–235
- Ćwirko-Godycka 2007 = Danuta Godycka, *Trzy róże: pomnik Bolesława Leśmiana w Zamościu (Robert Kaja)*, „Kwartalnik Rzeźby Orońsko” 2007, 3/4: 30–32
- Ćwirko-Godycka 2010 = Danuta Godycka, *„Niebo a ziemia” Roberta Kai w CRP w Orońsku*, „Kwartalnik Rzeźby Orońsko” 2010, 2: 6–9

- Domanowska1996 = Eulalia Domanowska, *Sztuka kontekstualna, Rozmowa z Janem Świdzińskim*, „Sopot Art Newsletter” 1996,1–4: 28–33
- Domanowska1996 = Eulalia Domanowska, *Postcontemporary Art Festiwal*, „Sopot Art Newsletter” 1996,1–4: 34–35
- Ekspresja lat 80.* 1986/1990 = *Ekspresja lat 80.* katalog wystawy w 1986 w BWA w Sopocie, red. Ryszard Ziarkiewicz, tłum. Marzena Guzowska, Wyd. Andrzeja Bonarskiego, Warszawa 1990
- Grubba 2002 = Dorota Grubba, *Stanisław Horno-Popławski: droga sztuki – sztuka drogi*, katalog wystawy, Państwowa Galeria Sztuki, Sopot 2002
- Jawłowska 1975 = Aldona Jawłowska, *Drogi kontrkultury*, Warszawa 1975
- Jawłowska 1991 = Aldona Jawłowska, *Kontrkultura*, w: *Encyklopedia kultury polskiej XX wieku*, red. Antonina Kłoskowska, Wrocław 1991
- Knorowski 1996 = Mariusz Knorowski, *Shigeo Fukuda*, „Sopot Art Newsletter” 1996,1–4: 26–27
- Leszkowicz 1995 = Paweł Leszkowicz, *I Spotkania Artystów Peformance – Performance Polski*, „Sopot Art Newsletter” 1995, nr 4, 5, 6
- Lipnicki, Grubba 2016 = Lipnicki Sławomir, *Rozmowy: Nie jest to rejon, który pracuje na wspólne zdanie [it's not a Field that Works towards a Common Opinion]* [rozmowa z Dorotą Grubbą], w: *Znajomi znad morza [Friends from the Seaside]*, red. Małgorzata Kazimierczak, Patrycja Ryłko, Ania Witkowska, tłum. Soren Gauger, Łukasz Mojsak, Anna Mrzygłodzka, Gdańsk-Szczecin 2016: 432–433
- Lisiewicz 1995 = Małgorzata Lisiewicz, *Wizerunki „Innego” na weneckim biennale*, „Sopot Art Newsletter” 1995, nr 4, 5, 6
- Medium jako medium* 2001 = *Medium jako medium: fotografia w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, Medium as medium: photography in Academy of Fine Arts in Gdansk*, katalog wystawy, red. Iwona Makówka, Danuta Ćwirko-Godycka, Państwowa Galeria Sztuki, Gdańsk 2001
- Moykowska, Knorowski 2015 = Maria Moykowska, Mariusz Knorowski, *Danuta Ćwirko-Godycka. Kondolencje*, „Gazeta Wyborcza”, 28 XI 2015: <http://nekrologi.wyborcza.pl/0,11,342535,Danuta-Ćwirko-Godycka-kondolencje.html>
- Pamięć i uczestnictwo* 2005 = *Pamięć i uczestnictwo: wystawa na jubileusz Sierpnia '80 i Solidarności: artystyczny komentarz polskiej rzeczywistości lat 1980–2005*, katalog wystawy, red. Danuta Ćwirko-Godycka, Grażyna Szcześniak; noty biograficzne Andrzej Trzeciak, Danuta Ćwirko-Godycka, tłum. Karolina Bałaban, Muzeum Narodowe w Gdańsku, Oddział Sztuki Współczesnej, Gdańsk 2005
- Presser 2016 = Presser Beat, *Oasis of silence*, 2016, <https://www.beatpresser.com/buddha.php>
- Skałbania 2016 = Małgorzata Skałbania, *Ćwirko*, fot. Zbigniew Libera, Ośrodek Brama Grodzka – Teatr NN, Lublin 2016 <https://teatrn.pl/wydawnictwo/malgorzata-skalbania-cwirko/>
- Zelmańska-Lipnicka 2015 = AZL [Anna Zelmańska-Lipnicka], komentarz do tekstu: Ryszard Ziarkiewicz, *Danuta Ćwirko-Godycka*, „Magazyn Sztuki” 2015 (29.11.) wyd. internetowe

- Ziarkiewicz 2015 = Ryszard Ziarkiewicz, *Danuta Ćwirko-Godycka*, „Magazyn Sztuki” 2015 (29.11.) (wyd. internetowe), <https://www.facebook.com/MagazynSztuki/photos/a.424000354302473/913544235348080/>
- Zielinski 2010 = Siegfried Zielinski, *Archeologia mediów. O głębokim czasie technicznie zapośredniczonego słuchania i widzenia*, tłum. Krystyna Krzemieniowa, Warszawa 2010: 334
- VIII Performans na dźwięki* 2021 = *VIII Performans na dźwięki – Roman Haubenstock-Ramati*, impreza towarzysząca: 64. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Współczesnej Warszawska Jesień 22.09.2021, kurator Ryszard Ługowski, Mazowiecki Instytut Kultury w Warszawie: <https://www.youtube.com/watch?v=Nao3fWP1cBA>

Źródła niepublikowane

- Ćwirko, Semrau 2021 = Flora Ćwirko – koncert 10 września 2021, dokumentacja Filmowa Andrzej Semrau, <https://www.facebook.com/floracwirko>
- Grubba-Thiede 2016 = „[...] być sondą zapuszczoną w bezimienne”: prezentacje sylwetek Danuty Ćwirko-Godyckiej i Witosława Czerwonki oraz panel dyskusyjny z omówieniem tomiku poezji „Ćwirko” Małgorzaty Skałbanii. Organizator i prowadzenie: Dorota Grubba-Thiede <https://ikm.gda.pl/2016/06/07/otwarty-ikm-zglos-swoje-wydarzenie-do-10-czerwca/2016> Tytuł zaczerpnięty z myśli Bruno Schulza, w: Zielinski 2010: 334
- Knorowski 2016 = Mariusz Knorowski, wspomnienia w korespondencji z autorką artykułu, 22 stycznia 2016
- Knuth 2021 = Robert Knuth, *Wspomnienia Danuty Ćwirko-Godyckiej*, korespondencja z autorką artykułu 13 lutego 2021, 21 marca 2021
- Robakowski 2015 = Józef Robakowski, *Wspomnienia działalności Danuty Ćwirko-Godyckiej* ponawiane w rozmowach z autorką artykułu od marca 2015
- Skałbania 2015 = Małgorzata Skałbania w liście do autorki artykułu, 3 grudnia 2015
- Tybel 2020 = Irek Tybel, *Danusia Ćwirko-Godycka*, komentarz do wykładu Doroty Grubby-Thiede: *BLISKOŚĆ JAKO SZTUKA ZAANGAŻOWANA / NOWE PRAKTYKI KONTRKULTURY*, 21 listopada 2020, <https://www.facebook.com/dorota.grubba.9/videos/3558244757568292>

Summary

The critical, publishing, and curatorial creativity of Danuta Ćwirko-Godycka from the 1980s to 2015

Danuta Ćwirko-Godycka is a personality of counterculture art criticism, an art historian, the author of visionary texts on art, sensitive to global transformations. She was a curator of exhibitions, the organizer of conferences and meetings with artists, the author of many texts and visionary interviews for the media, which she has granted as a spokesperson at the State Art Gallery in Sopot since 1992. She was an original, sublimating commentator of international events, supportive of artistic circles, including the youngest art scene, etc. Her insightful way of writing about contemporary art is one of the original achievements of criticism. She took up a job

in the Gdańsk conurbation after studying art history at the Catholic University of Lublin (1977-1983), at a time when this university was famous for its liberal character and boasted such renowned graduates as Jerzy Ludwiński and Urszula Czartoryska. Professor Józef Robakowski recalls that Danuta Ćwirko-Godycka also cooperated with other centres in Gdańsk, as did her colleagues Jolanta Ciesielska and Jolanta Menderowicz. Her talent for interpreting contemporary art resulted in a fascination with her personality and gestures inviting her to subsequent projects.